

Leopold Josef Šlik z Holíče a Pasounu

Leopold Šlik se narodil 10. června 1663 v Praze a zde též zemřel 10. dubna 1723. Celé jeho jméno zní **Leopold Antonín Josef hrabě Šlik z Holíče a Pasounu**, německy Leopold Anton Joseph Schlik zu Bassano und Weißkirchen. Během svého života zastával postupně několik významných politických i vojenských funkcí, byl to císařský generální válečný komisař, vyslanec, polní maršál a také nejvyšší kancléř Českého království. Válka o španělské dědictví (1701–1714) představovala největší ozbrojený konflikt první poloviny 18. století. Její příčinou byl spor o následnictví na španělském trůně poté, co v roce 1700 vymřela španělská větev Habsburků. Konflikt skončil bez jasného vítěze.

Nejvyšším kancléřem byl v době vlády Karla VI., od roku 1713 až do své smrti v roce 1723, tuto funkci před ním zastával Jan Václav Vratislav z Mitrovic a jeho nástupcem se stal František Ferdinand Kinský. Pro Šlika to znamenalo v jeho kariéře velký skok, do čela české dvorské kanceláře se dostal, aniž by předtím vykonával některou z nižších kancelářských funkcí.

Dosud svou kariéru rozvíjel jen oblasti válečné a diplomatické, od roku 1705 působil u vídeňského dvora jako šéf generálního komisariátu. Náplň jeho práce spočívala mimo jiné v odpovědnosti za materiální a finanční podporu vojska v poli, tedy zásobování potravinami a municí, ubytování či vyplácení žoldu. Významná byla jeho mise v roce 1706 do Porýní. Jeho vojenská kariéra však začala už v roce 1685, kdy působil jako dobrovolník u kyrysnického pluku hraběte Taaffeho a účastnil se obléhání Nových Zámků. Leopold Šlik se řadil mezi válečné vítěze v jižních Uhrách, a získal panství na uherských neoacquistánských územích od Neoacquistánské komise. Byl také rytířem rakouského Řádu zlatého rouna.

Ve své době byl hrabě uznávanou autoritou, například hrabě Černín jej popisuje jako politika rozsáhlých zkušeností a vědomostí, jako rozvážného, schopného a poctivého muže, který je patriotem své vlasti. Pozitivně jej hodnotil i uznávaný filosof G. W. Leibniz.

Nejvyšší kancléř Království českého, také nejvyšší zemský kancléř nebo nejvyšší český kancléř (německy *Böhmischer Obrister Kanzler*, latinsky *supremus cancellarius regni Bohemiae*) stál v čele úřadu České (královské) kanceláře, později České dvorské kanceláře.

Disponoval velkou panovnickou pečeti. V období Šlikova působení v kanceláři prošel úřad výraznými strukturálními změnami. Hrabě sám zdokumentoval část svého úřadování vlastnoručně psaným diářem, který dokládá pozadí různých kauz týkajících se udělování úřadů, nebo majetkové spory.

Kancléř garantoval, že obsah listiny je v souladu s vůlí panovníka, a jako zemský úředník současně zaručoval, že obsah listiny neodporuje zemským právům a privilegiím. V dvanáctičlenném kolegiu nejvyšších zemských stavovských úředníků Českého království zaujímal šestou pozici a byl obsazován pány. Po spojení s rakouskou kanceláří ji řídil jako *nejvyšší český a první rakouský kancléř*.

Leopold pocházel z významného rodu Šliků, z pozdější kopidlanské větve, jehož historie začíná už ve 14. století a je spojena se jménem Kašpara Šlika. Šlikové (Schlikové) jsou český a říšskoněmecký původně patricijský rod, který postupně povýšil až do hraběcího stavu. Mezi jeho další předky patřili Jáchym Ondřej Šlik, jeden z vůdců protestantských stavů v Čechách, nebo Jindřich Šlik z Holíče a Pasounu, který zastával v letech 1644 až 1648 funkci předsedy dvorské válečné rady. Leopold Šlik byl dvakrát ženatý, jeho druhou manželkou byla Marie Josefa rozená Vratislavová, která byla sestrou Jana Václava Vratislava z Mitrovic, významného politika a diplomata, předchůdce v kancléřské funkci. Narodil se mu jediný syn František Jindřich, který otce následoval v jeho politické kariéře.

Od počátku října 1698 do 26. ledna 1699 zastupoval generálmajor Šlik s Wolfgangem z Oettingen-Wallersteinu císaře Leopolda I. při karlovických mírových jednáních. Tento mír uzavíral dlouhodobý konflikt mezi Habsburskou a Osmanskou říší, který trval mezi lety 1683–1699. Znění této smlouvy vycházelo z výsledku bitvy u Zenty z roku 1697, která dopadla pro Turky neúspěšně. Karlovický mír byla mírová smlouva uzavřená mezi Osmanskou říší a Svatou ligou dne **26. ledna 1699** ve Sremských Karlovcích. Smlouvě předcházela dva měsíce trvající jednání, kterých se zúčastnily následující státy: poražená Osmanská říše na jedné straně a většina evropských mocností spojených ve Svaté lize z roku 1684. Rakousko zastupoval kromě hraběte Kinského a Oettingena právě i Leopold Šlik.

Hrabě Šlik se na sklonku života stává hlavním organizátorem monumentálních příprav české královské korunovace Karla VI. a Alžběty Kristýny v Praze, samotného aktu se však bohužel nedožil, umírá nečekaně na mrtvici v roce 1723.

Leopold Šlik je pochován v katedrále sv. Víta na Pražském hradě. Jeho náhrobek je významnou sepulkrální památkou, vytvořil jej kolem roku 1725 František Maxmilián Kaňka

podle konceptu Josefa Emanuela Fischera z Erlachu, autorem sochařské výzdoby náhrobku byl Matyáš Bernard Braun. Bazi náhrobku z tmavého mramoru zdobí dvojice váz a je na ní oslavný nápis. Na bazi spočívá tumba, z níž vyrůstá obelisk završený zlatenou koulí – symbolem věčnosti. Pozadí obelisku tvoří zlatem lemovaná draperie. Do oválného výklenku v obelisku je vložena mramorová busta zemřelého hraběte.

Před tumbou leží lev držící v tlapě zlomený meč, poukazující na ztrátu, která České království postihla smrtí hraběte Šlika. Vlevo stojí pískovcová socha bohyně Minervy korunující vavřínovým věncem zemřelého. Poukazuje na jeho moudrost, kterou prokazoval v úřadu nejvyššího kancléře. Vpravo stojí dřevěná socha boha války Marta odkazující k tomu, že hrabě Šlik byl polním maršálem. Nad obeliskem se vznáší dřevěná socha okřídlené Fámy hlásající slávu rodu Šliků, reprezentovaného znakem přidržovaným dvojicí andílků.

Literatura

KUBEŠ, Jiří: *Diplomaticko-úřední cesta generálního válečného komisaře Leopolda Antonína Josefa hraběte Šlika z Pasounu a Holíče (1663-1723) po středoněmeckých dvorech v roce 1706*. In: *Východočeský sborník historický* / Pardubice: Východočeské muzeum v Pardubicích 11, (2002) s. 41-83.

VÁCHA, Štěpán: *Náhrobek hraběte Leopolda Antonína Šlika ve Svatovítské katedrále a Kodex Albrecht*. In: *Epigraphica & Sepulcralia*. [Sv.] 4, Fórum epigrafických a sepulkrálních studií / Praha: Artefactum, 2013 s. 443-458.

VOKÁČOVÁ, Petra: *Příběhy o hrdé pokoře: aristokracie českých zemí v době baroka*. Praha: Academia, 2014, s. 169-231.

Leopold Šlik z Holíče a Pasounu. Dostupné z:

https://cs.wikipedia.org/wiki/Leopold_%C5%A0lik_z_Hol%C3%AD%C4%8De_a_Pasounu, cit. 31. 10. 2016.